

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.012.01.2016

P/16/023

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

ul. Dożynkowa 9H, 61-662 Poznań

T +48 61 655 62 00, F +48 61 655 62 01

lpo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/023 – Rozwój sportu osób niepełnosprawnych ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Joanna Jóźwiak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/48/2016 z 9 czerwca 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-3)
Jednostka kontrolowana	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni, ul. Wojska Polskiego 1, 62-300 Września (dalej: PCPR)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jerzy Nowaczyk ² , Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni (dalej: Dyrektor PCPR). W związku z długotrwałą nieobecnością Dyrektora PCPR ³ , na stanowisko p.o. Dyrektora PCPR powołana została Anna Maria Kulczyńska, od 25 lutego 2016 r. ⁴ (dalej: p.o. Dyrektora PCPR). (dowód: akta kontroli str. 4, 10, 11-13)

II. Ocena kontrolowanej działalności⁵

Ocena ogólna

W latach 2013-2015 powiat wspierał rozwój sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych poprzez dofinansowanie 85 zadań rehabilitacji społecznej z zakresu sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych w łącznej kwocie 226.966,81 zł. Zmniejszenie w 2014 i 2015 r. w stosunku lat poprzednich, dofinansowania tych zadań odpowiednio o 1,0% i 24,6% wynikało ze zmniejszenia środków na zadania z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki przeznaczonych na ich realizację przez Radę Powiatu we Wrześni.

PCPR, z naruszeniem przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych⁶ gospodarowało środkami Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych⁷ przeznaczonymi na finansowanie zadań z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. Stwierdzone nieprawidłowości polegały m.in. na:

- przyjmowaniu niekompletnych wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON i ich rozpatrywaniu, pomimo nieusunięcia uchybień,

¹ Kontrolą objęto lata 2013-2016 (do czasu zakończenia kontroli) oraz działania wcześniejsze, jeżeli miały bezpośredni wpływ na zjawiska będące jej przedmiotem.

² Jerzy Nowaczyk na stanowisku Dyrektora PCPR zatrudniony jest od 9 lipca 2009 r.

³ Dyrektor PCPR przebywał na zwolnieniu lekarskim w okresie od 6 lutego do 5 sierpnia 2016 r.

⁴ Anna Maria Kulczyńska na stanowisko p.o. Dyrektora PCPR została powołana na czas usprawiedliwionej nieobecności w pracy Dyrektora PCPR.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. W przypadku, gdy sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia się ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

⁶ Dz. U. z 2015 r. poz. 926 ze zm., dalej: rozporządzenie MPiPS z 25.06.2002 r.

⁷ Dalej: PFRON.

- dokonywaniu zmian w umowach o dofinansowanie zadań, po upływie czterech miesięcy od ich rozliczenia,
- rozliczaniu dofinansowania z naruszeniem warunków określonych w umowach o dofinansowanie.

NIK ocenia pozytywnie osiągnięcie zaplanowanych efektów realizacji zadań rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez sport i rekreację, dofinansowanych ze środków PFRON. W latach 2013-2015 w sporcie i rekreacji uczestniczyło ogółem 4.771 osób niepełnosprawnych. Za pozytywne NIK uznaje zwiększenie w 2014 r., w stosunku do roku 2013, liczby realizowanych zadań z zakresu sportu i rekreacji oraz liczby osób niepełnosprawnych objętych dofinansowaniem, w tym dzieci i młodzieży. Negatywną tendencją był spadek w 2015 r. w stosunku do roku poprzedniego liczby dofinansowanych zadań o 11 (o 28,1%), liczby osób niepełnosprawnych objętych dofinansowaniem o 580 (o 32,0%), w tym dzieci i młodzieży o 94 (o 38,4%), co przede wszystkim wynikało ze zmniejszenia środków PFRON na zadania z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki przeznaczonych na ich realizację przez Radę Powiatu we Wrześni.

Ze środków PFRON zostały dofinansowane przede wszystkim wyjazdy rekreacyjno-turystyczno-kulturalne, których uczestnikami były osoby niepełnosprawne. Zaplanowane cele i efekty dofinansowanych zadań w każdym skontrolowanym przypadku zostały w całości osiągnięte.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja zadań rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez sport i rekreację.

Opis stanu
faktycznego

1. Na lata 2009-2013, Program wspierania osób niepełnosprawnych w powiecie wrzesińskim został ustalony przez Radę Powiatu we Wrześni uchwałą nr 179/XXVIII/2009 z 22 maja 2009 r., a na lata 2014-2018 uchwałą nr 251/XL/2014 z 29 kwietnia 2014 r. Jednym z celów założonych w tych Programach było tworzenie warunków do uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym, kulturalnym i sportowym, a jednym ze sposobów realizacji tego celu na lata 2014-2018 była aktywizacja osób niepełnosprawnych do uczestnictwa w życiu społecznym, kulturalnym i sportowym. W Programach tych nie przewidziano żadnych zadań z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych poprzez sport i rekreację.

(dowód: akta kontroli, str. 30-88)

P.o. Dyrektora PCPR wyjaśniła, że PCPR nie współpracowało z organami administracji rządowej i samorządowej w zakresie opracowania ww. Programów. Ponadto podała, że w skład zespołu opracowującego Program na lata 2014-2018 wchodził Dyrektor PCPR, Dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej we Wrześni, Dyrektor Zespołu Szkół Specjalnych we Wrześni, Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy we Wrześni, przewodnicząca Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności we Wrześni, inspektor ds. promocji i ochrony zdrowia Starostwa Powiatowego we Wrześni, przewodnicząca Komisji Zdrowia i Pomocy Społecznej Rady Powiatu we Wrześni oraz przewodnicząca Forum Organizacji Pozarządowych Powiatu Wrzesińskiego.

(dowód: akta kontroli, str. 91)

2. W kontrolowanym okresie obowiązywały dwa regulaminy udzielania dofinansowania zadań z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki. Jeden obowiązywał od 18 marca 2009 r. do 17 kwietnia 2016 r., a drugi od 18 kwietnia 2016 r. W regulaminie organizacyjnym PCPR, obowiązującym od 9 lutego 2009 r. do

28 lutego 2016 r. sprawy związane z wnioskami o dofinansowanie zadań z zakresu sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych, umowami o dofinansowanie tych zadań i ich rozliczeniem należały do zadań Sekcji Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej. Pracownik tej Sekcji, starszy inspektor Grażyna Żurawska, której zakresem czynności powierzone zostały czynności dotyczące: przygotowania wniosków o dofinansowanie, ich rozpatrzenia i przygotowania protokołu z posiedzenia zespołu opiniującego wnioski, pisemnego poinformowania o sposobie ich rozpatrzenia, sporządzenia projektów umów o dofinansowanie, nadzoru nad ich realizacją i ich rozliczeniem, od 15 kwietnia 2016 r. został przeniesiony do Powiatowego Urzędu Pracy we Wrześni na podstawie porozumienia w sprawie przeniesienia pracownika samorządowego, zawartego pomiędzy pracodawcami samorządowymi.

(dowód: akta kontroli, str. 90, 109-122, 203-211, 227-234)

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym PCPR, obowiązującym do 28 lutego 2016 r., bezpośredni nadzór nad komórkami organizacyjnymi PCPR sprawuje jego dyrektor. Sekcja Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej funkcjonowała w ramach Wydziału Metodycznego, Organizacji i Nadzoru. Małgorzata Nawrocka⁸ zajmująca stanowisko kierownika tego Wydziału do 29 lutego 2016 r. stwierdziła, że zgodnie z praktyką i ustnym zaleceniem Dyrektora PCPR merytoryczne dokumenty przygotowywane były przez pracowników Sekcji Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej i bezpośrednio przedkładane jemu do podpisu oraz, że jej nadzór, jako kierownika Wydziału, obejmował wyłącznie działania związane z organizacją pracy i nadzorem pod kątem dyscypliny pracy.

(dowód: akta kontroli, str. 205-205, 223-224)

W wyjaśnieniach w sprawie powierzenia nadzoru nad PCPR w Starostwie Powiatowym oraz jego realizacji Starosta Wrzesiński Dionizy Jaśniewicz podał, że odpowiedzialność za poprawność merytoryczną realizacji zadań w PCPR ponosi dyrektor tej jednostki. Ponadto, jak wyjaśnił, jedną z form nadzoru były audyty przeprowadzone przez audytora wewnętrznego zatrudnionego w Starostwie (w 2014 r. – w zakresie oceny zgodności realizacji zadań z przepisami prawa, w 2015 r. – w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej) oraz sprawozdania z działalności PCPR, składane co roku przez jego dyrektora.

(dowód: akta kontroli, str. 963, 1012-1189)

3. Na lata 2013-2016 Rada Powiatu we Wrześni na dofinansowanie zadań powiatu z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych pierwotnie zaplanowała środki finansowe z PFRON w wysokości po 100 tys. zł - na 2013 r. i 2014 r. oraz 93 tys. zł i 67 tys. zł, odpowiednio na 2015 r. i 2016 r., które następnie zmniejszono do kwot: 97,5 tys. zł w 2013 r., 91,5 tys. zł w 2014 r., 74,6 tys. zł w 2015 r. Ostatecznie ze środków PFRON zadania powiatów z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki zostały dofinansowane w następujących kwotach: 97.296 zł (w 2013 r.), 91.480,37 zł (w 2014 r.), 74.533,56 zł (w 2015 r.), a w I kwartale 2016 r. nie zostało dofinansowane żadne z tych zadań. Ponadto we wskazanym okresie ze środków PFRON nie zostało dofinansowane żadne zadanie z zakresu organizowania lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez sportowych i rekreacyjnych przez fundacje i organizacje pozarządowe. Starosta Wrzesiński poinformował, że w latach 2013-2016 powiat wrzesiński nie współfinansował w ramach otwartych konkursów ofert zadań z zakresu sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych realizowanych ze środków PFRON.

(dowód: akta kontroli, str. 16, 29, 91, 577)

⁸ Zajmująca stanowisko koordynatora Biura Organizacyjno-Administracyjnego PCPR od 1 marca 2016 r.

4. W latach 2013-2015 środkami z PFRON w wysokości ogółem 226.966,81 zł dofinansowano łącznie 85 zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez sport i rekreację, w tym w 2013 r. środkami w wysokości 82.939,01 zł dofinansowano 30 umów, w 2014 r. środkami w wysokości 82.093,24 zł dofinansowano 32 umowy, w 2015 r. środkami w wysokości 61.934,56 zł dofinansowano 23 umowy, a w 2016 r. środkami w wysokości 66.982 zł dofinansowano 34 umowy⁹. W stosunku do roku poprzedniego w 2014 r. dofinansowanie zmniejszyło się o 1,0%, a w 2015 r. o 24,6%. W latach 2013-2016 zostały dofinansowane wszystkie złożone wnioski, a wartość udzielonego dofinansowania stanowiła odpowiednio: 20,1%, 19,6%, 17,6% i 19,1% wartości wnioskowanego dofinansowania w danym roku. Zakres dofinansowanych zadań z zakresu sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych dotyczył m.in.: wyjazdów rekreacyjnych, kulturalnych i turystycznych, pikników rekreacyjnych, spartakiady osób niepełnosprawnych, halowego turnieju piłki nożnej, spotkań integracyjnych, turnieju mikołajkowego, majówki, zielonej szkoły.

(dowód: akta kontroli, str. 16-28)

Starosta Wrzesiński wyjaśnił, że spadek dofinansowania zadań z zakresu sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych w 2015 r. może wynikać z mniejszych środków przekazanych z PFRON. Ponadto podał, że podziału środków z PFRON dokonuje Rada Powiatu na podstawie propozycji Dyrektora PCPR, który konsultował podział ze Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli, str. 964)

5. W latach 2013-2014 wykorzystanie środków PFRON nie było przedmiotem kontroli lub audytu pracowników Starostwa Powiatowego we Wrześni. W 2015 r., od września do grudnia, zespół kontrolny powołany przez Starostę Wrzesińskiego przeprowadził w PCPR kontrolę udzielania dofinansowania ze środków PFRON osobom niepełnosprawnym w latach 2010-2013. W związku z ujawnionymi nieprawidłowościami protokół z kontroli przekazany został do Prokuratury Rejonowej we Wrześni. W dniu 11 lutego 2016 r. Prokuratura poinformowała o wszczęciu postępowania w sprawie wyludzenia środków PFRON na szkodę PCPR. W lutym 2016 r., Starosta powołał kolejny zespół kontrolny w celu kontroli w zakresie udzielania dofinansowania z PFRON osobom niepełnosprawnym w latach 2014-2015 przez PCPR. Do zakończenia czynności kontrolnych NIK nie sformułowano wyników z tej kontroli (zakończenie kontroli zaplanowano na 10 lipca 2016 r.).

(dowód: akta kontroli, str. 252-254, 581-582)

Oddział Wielkopolski PFRON w latach 2013-2016 przeprowadził łącznie cztery kontrole wykorzystania środków z PFRON, w tym dwie dotyczyły realizacji przez PFRON zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej. Kontrole przeprowadzone w 2015 i 2016 r. dotyczyły wykorzystania środków przekazanych odpowiednio w 2013 r. i w 2014 r. Powiatowi Wrzesińskiemu według algorytmu. Zarówno wyniki pierwszej, jak i drugiej kontroli¹⁰ ujawniły szereg uchybień i nieprawidłowości w wydatkowaniu środków PFRON, w tym również na dofinansowanie zadań z zakresu sportu, rekreacji, turystyki i kultury osób niepełnosprawnych (m.in. niekompletność wniosków o dofinansowanie, rozbieżności pomiędzy zapisami we wnioskach i umowach, przyjmowanie do rozliczenia dokumentów wystawionych na innych wykonawców oraz, dla których nie udokumentowano potwierdzeń zapłaty lub zawierających zbyt ogólnikowe

⁹ W I kwartale 2016 r. nie została dofinansowana żadna umowa na realizację zadań powiatu z zakresu sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych.

¹⁰ Wystąpienia pokontrolne z tych kontroli wpłynęły do Starostwa Powiatowego we Wrześni odpowiednio: 6.02.2016 r. (z pierwszej kontroli) i 20.05.2016 r. (z drugiej kontroli).

sformułowania; nieprzestrzeganie terminów na złożenie dokumentów rozliczeniowych).

(dowód: akta kontroli, str. 582, 755-961)

6. Kontrolą NIK objętych zostało 12 umów¹¹ w sprawie realizacji zadań w zakresie sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych dofinansowanych środkami PFRON w wysokości ogółem 74.708,83 zł (32,9% wartości wszystkich umów dofinansowanych w latach 2013-2015). Beneficjentami dofinansowania były podmioty, których siedziba mieściła się na terenie Wrześni. Przedmiotem tych umów było dofinansowanie:

- w 2013 r.: organizacji wyjazdu rekreacyjno-kulturalno-wypoczynkowego do Sarbinowa dla 50 osób niepełnosprawnych wraz z opiekunami, organizacji wyjazdu rekreacyjno-kulturalno-turystycznego do Kudowy Zdrój dla 36 osób niepełnosprawnych wraz z opiekunami, organizacji wycieczki do Jarosławca dla 40 osób niepełnosprawnych wraz z opiekunami, organizacji wyjazdu kulturalno-rekreacyjno-turystycznego dla 30 osób niepełnosprawnych,

- w 2014 r.: organizacji wyjazdu rekreacyjno-kulturalno-turystycznego do Dziwnowa, wyjazdu rekreacyjno-kulturalno-turystycznego do Jarosławca, organizacji wyjazdu turystyczno-kulturalno-rekreacyjnego osób niepełnosprawnych do Sianożęt, organizacji wyjazdu rekreacyjno-kulturalno-turystycznego do Rewala,

- w 2015 r.: organizacji wyjazdu rekreacyjno-kulturalno-turystycznego do Rewala, wyjazdu rekreacyjno-kulturalno-turystycznego do Ustki, organizacji wyjazdu rekreacyjno-kulturalno-turystycznego do Sianożęt, organizacji wyjazdu turystyczno-rekreacyjnego osób niepełnosprawnych do Sianożęt.

(dowód: akta kontroli, str. 17-27, 255)

Wnioski o dofinansowanie beneficjenci złożyli w terminie do 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadania (w okresie od 8 do 29 listopada). Złożone wnioski były niekompletne; stwierdzone przez NIK uchybienia we wnioskach zostały omówione w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”. W pismach sporządzonych przez starszego inspektora PCPR Grażynę Żurawską (w dniach 15 stycznia roku 2013, 2014 lub 2015) poinformowano wnioskodawców o rozpatrzeniu wniosków o dofinansowanie po otrzymaniu środków z PFRON na dany rok i zatwierdzeniu ich podziału na poszczególne zadania przez Radę Powiatu. Opiniowaniem wniosków o dofinansowanie zadań w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych zajmowała się czteroosobowa komisja¹², w składzie: Dyrektor PCPR, starszy inspektor Sekcji Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej, referent i pedagog pełniący funkcję doradcy ds. osób niepełnosprawnych (opinia komisji miała na celu wspomagać merytorycznie realizację zadania). Protokoły z posiedzeń tej komisji zostały sporządzone 8 kwietnia 2014 r., 7 kwietnia 2014 r. i 15 kwietnia 2015 r. Do akt spraw załączone zostały pisma Dyrektora PCPR informujące o sposobie rozpatrzenia wniosku, w tym o wysokości przyznanego dofinansowania oraz o ponownym dostarczeniu nowej kalkulacji kosztów, w związku z przyznaniem niższego dofinansowania.

(dowód: akta kontroli, str. 93-105, 194-199, 256-361)

¹¹ Kontrolą NIK objęto po cztery umowy zawarte w latach 2013-2015, w których kwota dofinansowania z PFRON była najwyższa, mianowicie umowy: z 16.04.2013 r. nr WOR-RZ.8361.1.2013, z 14.05.2013 r. nr WOR-RZ.8361.4.2013, z 31.05.2013 r. nr WOR-RZ.8361.5.2013, z 31.05.2013 r. nr WOR-RZ.8361.2.2013, z 2.06.2014 r. nr WOR-RZ.8361.25.2014, z 5.06.2014 r. nr WOR-RZ.8361.24.2014, z 27.08.2014 r. nr WOR-RZ.8361.23.2014, z 03.09.2014 r. nr WOR-RZ.8361.31.2014, z 25.05.2015 r. nr WOR-RZ.8361.18.2015, z 28.05.2015 r. nr WOR-RZ.8361.3.2015, z 19.06.2015 r. nr WOR-RZ.8361.19.2015, z 17.08.2015 r. nr WOR-RZ.8361.15.2015; w dalszej części wystąpienia będą przywoływane numer umowy i rok, bez oznaczenia „WOR-RZ.8361”.

¹² Powołana Zarządzeniem nr 1/2013 Dyrektora PCPR z 2 kwietnia 2013 r.

Umowy o dofinansowanie z upoważnionymi przedstawicielami wnioskodawców zostały zawarte przez Starostę Wrzesińskiego osobiście (1 umowa) lub przez Dyrektora PCPR (11 umów), działającego na podstawie pełnomocnictwa¹³. Umowy zawierały dane wymagane przepisami § 14 ust. 2 rozporządzenia MPiPS z 25.06.2002 r., poza ustaleniem warunków i terminu wypowiedzenia umowy.

(dowód: akta kontroli, str. 365-444)

Rozliczenia z uzyskanego dofinansowania wnioskodawcy, poza jednym¹⁴, złożyli w PCPR terminowo. W sprawozdaniach tych i załączonych dokumentach wykazana została m.in. liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w zadaniu, koszt całkowity zadania z uwzględnieniem podziału na środki z PFRON i środki własne oraz ocena efektów dofinansowania. Środki z dofinansowania zostały przekazane przez Starostwo Powiatowe we Wrześni, poza jednym przypadkiem, w terminie ustalonym w umowach, na rachunki wnioskodawców lub na rachunki wystawców faktur. W każdym przypadku wysokość dofinansowania wyniosła do 60% kosztów całkowitych przedsięwzięcia. Koszty dofinansowane z PFRON zostały poniesione przez każdego z wnioskodawców po zawarciu umowy o dofinansowanie. PCPR nie przeprowadziło żadnej udokumentowanej kontroli prawidłowości realizacji dofinansowanych zadań. Grażyna Żurawska, w wyjaśnieniach w tej sprawie podała, że w niektórych imprezach uczestniczyło kierownictwo PCPR i ono powinno sporządzić notatkę.

(dowód: akta kontroli, str. 445-536, 565)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. PCPR nie poinformowało podmiotów, które złożyły wnioski o występujących w nich uchybieniach i rozpatrzyło je, pomimo nieusunięcia tych uchybień, co stanowiło naruszenie przepisów § 12 ust. 3 rozporządzenia MPiPS z 25.06.2002 r. Stwierdzone w wyniku kontroli NIK uchybienia dotyczyły:

- nieudokumentowania prowadzenia działalności na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku w pięciu wnioskach¹⁵ (§ 4 pkt 1 rozporządzenia MPiPS z 25.06.2002 r.);
- nieudokumentowania zapewnienia odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania w 12 wnioskach (§ 4 pkt 2 rozporządzenia MPiPS z 25.06.2002 r.);
- nieudokumentowania posiadania środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków PFRON w 12 wnioskach (§ 4 pkt 3 rozporządzenia MPiPS z 25.06.2002 r.);

Grażyna Żurawska, która potwierdziła kompletność tych wniosków, wyjaśniła powyższą sprawę tym, że rozporządzenie nie precyzuje dokładnie udokumentowania warunków technicznych i lokalowych oraz posiadania środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł oraz, że podczas kontroli PFRON nie była kwestionowana forma oświadczenia wnioskodawców złożonych w tych sprawach.

(dowód: akta kontroli, str. 259, 263, 267, 277, 285, 300, 316, 324, 564-565)

- braku w 12 wnioskach informacji o ogólnej wartości nakładów dotychczas poniesionych przez wnioskodawcę na realizację zadania do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym składany jest wniosek wraz z podaniem dotychczasowych źródeł finansowania oraz o stanie rozliczenia wcześniej

¹³ Pełnomocnictwo Starosty Wrzesińskiego z 14.07.2009 r. nr SO-0114/2/2009.

¹⁴ Dotyczy umowy nr 19.2015; rozliczenie z wykonania zadania wnioskodawca złożył z jednodniowym opóźnieniem.

¹⁵ Dotyczy umów nr: 1.2013, 4.2013, 25.2014, 24.2014, 31.2014.

przyznanego dofinansowania z PFRON (§ 11 ust. 1 pkt 9 i 11 rozporządzenia MPiPS z 25.06.2002 r.);

(dowód: akta kontroli, str. 257, 261, 266)

- pięć wniosków zostało sporządzonych nierzetelnie, ponieważ zawierały one błędne dane lub braki w danych polegające na: niepodaniu nazwy banku wnioskodawcy (umowa nr 2.2013) lub numeru REGON (umowa nr 24.2014), a w przypadku trzech umów (nr 31.2014, 19.2015 i 3.2015) podaniu numerów NIP i REGON niezgodnych z numerami, jakie były podane na pieczęcie wnioskodawcy, niepodaniu w części B formularza wniosku przewidywanego kosztu realizacji zadania (umowy nr 2.2013, nr 19.2015 i 3.2015) lub informacji o wysokości kwoty wnioskowanego dofinansowania ze środków PFRON (umowy nr 2.2013 i nr 19.2015);

(dowód: akta kontroli, str. 270-271, 315, 321-322, 329-330, 332)

Braki w opisanych wyżej wnioskach o dofinansowanie Grażyna Żurawska, która potwierdziła ich kompletność, wyjaśniła zbyt dużym nawalem pracy. Jak wyjaśniła, osoba, która z nią realizowała zadania przebywała bardzo często na zwolnieniu chorobowym, a z dniem 31 sierpnia 2014 r. zwolniła się.

(dowód: akta kontroli, str. 259, 263, 267, 564)

- w aktach spraw kontrolowanych 12 wniosków o dofinansowanie załączone zostały pisma Dyrektora PCPR informujące wnioskodawców o sposobie rozpatrzenia wniosku o dofinansowanie i wysokości przyznanego dofinansowania, dla których nie udokumentowano faktu ich wysłania lub odbioru przez wnioskodawców. Zgodnie z przepisami § 12 ust. 3b rozporządzenia MPiPS z 25.06.2002 r., PCPR było zobowiązane poinformować wnioskodawcę o sposobie rozpatrzenia wniosku w terminie 7 dni¹⁶ od dnia rozpatrzenia kompletnego wniosku.

(dowód: akta kontroli, str. 259, 264, 268)

Podinspektor PCPR Agnieszka Ludwiczak wyjaśniła, że pisma Dyrektora PCPR, w których informował wnioskodawców o sposobie rozpatrzenia wniosków nie zostały przekazane do sekretariatu PCPR celem wysłania, tym samym nie zostały wysłane przez sekretariat PCPR. Grażyna Żurawska sprawę pisemnego poinformowania wnioskodawców o sposobie rozpatrzenia ich wniosków wyjaśniła tym, że pisma te z uwagi na ograniczenia finansowe były roznoszone przez stażystów lub osobiście odbierali je przedstawiciele organizacji pozarządowych.

(dowód: akta kontroli, str. 362-363, 565)

2. Protokół z posiedzenia komisji opiniującej wnioski o dofinansowanie w 2015 r. zadań z zakresu sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych został sporządzony 15 kwietnia 2015 r. Pismem z 27 kwietnia 2015 r., podpisanym przez Dyrektora PCPR, poinformowano wnioskodawcę¹⁷ o wysokości przyznanego dofinansowania w wysokości 4.000 zł, podczas gdy według wykazu przyznanego przez komisję, stanowiącego załącznik do protokołu z 15 kwietnia 2015 r., wnioskodawca ten uzyskał dofinansowanie w wysokości 6.000 zł. W aktach tej sprawy załączony został wniosek tego wnioskodawcy sporządzony, już po posiedzeniu komisji - 1 lipca 2015 r., w którym zwraca się o przeniesienie kwoty dofinansowania w wysokości 2 tys. zł z innego zadania.

Podinspektor Aleksandra Wyderkiewicz, jeden z członków komisji opiniującej wnioski, która podpisała protokół z 15 kwietnia 2015 r. podała, że bezpośrednio nie uczestniczyła w rozpatrywaniu wniosków oraz, że otrzymała do zapoznania się

¹⁶ Do 31.12.2014 r. termin ten wynosił 10 dni.

¹⁷ Dotyczy umowy o dofinansowanie nr 15.2015 r.

i akceptacji zestawienie wniosków z proponowaną kwotą dofinansowania, które zostało wcześniej przygotowane.

W ocenie NIK, przyjęte rozwiązanie nie wskazuje na to, że złożone wnioski o dofinansowanie były opiniowane przez czteroosobową komisję.

(dowód: akta kontroli, str. 194-196, 345-346, 364)

3. Zawarcie przez PCPR aneksów do umów o dofinansowanie po zakończeniu realizacji zadania i rozliczeniu zadania.

Stwierdzono, że zapisy trzech umów (nr 18.2015., 3.2015, i 19.2015) zostały zmienione w zakresie wysokości kosztów całkowitych zadania oraz wysokości wkładu własnego, na podstawie aneksów zawartych przez Dyrektora PCPR po upływie czterech miesięcy od zakończenia zadania i rozliczenia dofinansowania (§ 9 ust. 1 umów o dofinansowanie).

(dowód: akta kontroli, str. 415-436, 511-525)

W powyższej sprawie Grażyna Żurawska wyjaśniła, że nie posiadała samodzielnego stanowiska i nie podejmowała żadnych decyzji tylko realizowała decyzje wydawane przez bezpośredniego kierownika i Dyrektora PCPR.

Zdaniem NIK, podpisywanie aneksów do umów o dofinansowanie po zakończeniu realizacji zadania i rozliczeniu dofinansowania świadczy o niewystarczającej kontroli i nadzorze nad rozliczaniem dofinansowanych zadań.

(dowód: akta kontroli, str. 565)

4. PCPR dokonało rozliczenia zadań dofinansowanych na podstawie 12 kontrolowanych umów niezgodnie z zapisami umów o dofinansowanie, tj.:

– do rozliczeń czterech umów z 2013 r. (nr 1, 2, 4, 5) nie załączono kserokopii orzeczeń o stopniu niepełnosprawności osób ujętych na liście uczestników pomimo, co stanowiło naruszenie § 4 ust. 2 pkt 3 umów o dofinansowanie;

(dowód: akta kontroli, str. 445-449)

– siedem umów¹⁸ zostało rozliczonych i dofinansowanych przed zatwierdzeniem prawidłowości wydatkowania środków finansowych i na podstawie dokumentów nieopłaconych, z naruszeniem postanowień § 4 ust. 2 pkt 1 i § 4 ust. 5 umów o dofinansowanie. Zobowiązania na łączną kwotę 43.683,26 zł, wynikające z przedłożonych do rozliczenia faktur, zostały uregulowane przez Starostwo Powiatowe we Wrześni bezpośrednio ze środków PFRON na rachunek wystawców tych faktur. Przelewy te zostały zrealizowane po złożeniu sprawozdań z realizacji zadania na podstawie dyspozycji o uruchomienie środków, sporządzonej przez Dyrektora PCPR lub/i starszego inspektora Grażynę Żurawską;

(dowód: akta kontroli, str. 374, 385, 393, 408, 416, 423, 430, 446-450, 475-481, 504-510, 537-546)

– z naruszeniem postanowień § 1 ust. 2 umów o dofinansowanie, w rozliczeniu dwóch umów zostały ujęte koszty zadania, których nie przewidziano w szczegółowym zakresie rzeczowym i finansowym zadania, stanowiącym załącznik nr 1 do umowy. W rozliczeniu umowy nr 24.2014 r. zostały uwzględnione koszty zakupu upominków, nagród na zawody sportowe i organizacji wieczorku tanecznego za łączną kwotę 3.286,65 zł, a w rozliczeniu umowy nr 15.2015 r. ujęto dwukrotnie koszty noclegów w terminie od 18 do 28 sierpnia 2015 r., przy czym w jednym przypadku były to koszty noclegów w wysokości 53.329 zł za pobyt w miejscowości, do której wyjazd był przedmiotem dofinansowania, a w drugim przypadku były to koszty w wysokości

¹⁸ Dotyczy umów nr 4.2013, 2.2013, 25.2014, 31.2014, 18.2015, 3.2015, 19.2015.

7.720 zł udokumentowane dwoma rachunkami za nocleg, bez wskazania miejsca noclegu oraz związku z dofinansowywanym zadaniem;

(dowód: akta kontroli, str. 401, 490, 529, 531-535, 547-551)

– faktyczne dofinansowanie kosztów realizacji siedmiu umów¹⁹ środkami PFRON było niezgodne z dofinansowaniem przewidzianym w kosztorysie tych zadań, załączonym do umowy o dofinansowanie, w ten sposób, że dofinansowane zostały koszty przedsięwzięcia w wysokości wyższej lub niższej od zaplanowanej w kosztorysie przedsięwzięcia, lub nie ujęto wszystkich pozycji kosztów planowanych do dofinansowania, a w przypadku trzech umów²⁰ dofinansowane zostały koszty w wysokości ogółem 1.556,89 zł nieprzewidziane w kosztorysie. Pomimo tych rozbieżności, z naruszeniem § 11 umów o dofinansowanie, nie dokonano zmiany treści tych umów w formie pisemnej, wymaganej pod rygorem nieważności tych zmian;

(dowód: akta kontroli, str. 377, 383, 396, 401, 419, 433, 442, 455, 468, 485, 490, 514, 529, 552-555)

– wypłaty dofinansowania ze środków PFRON w wysokości 6.000 zł dokonano z naruszeniem § 4 ust. 5 umowy nr 23.2014, tj. 6 dni po upływie terminu zakończenia realizacji zadania;

(dowód: akta kontroli, str. 403, 556)

– PCPR rozliczyło zadanie dofinansowane na podstawie umowy nr 31.2014 pomimo, że w rozliczeniu zadania złożonym do PCPR 30 września 2014 r. ujęto fakturę na kwotę 500 zł wystawioną na inny podmiot niż wnioskodawca i opłaconą przez ten podmiot po upływie terminu zakończenia zadania (tj. 6 października 2014 r.). Na fakturze i dowodzie zapłaty starszy inspektor Grażyna Żurawska złożyła pieczęć za zgodność z oryginałem z datą 9 października 2014 r., którą następnie poprawiła na dzień 30 września 2014 r. Zdaniem NIK, świadczy to o tym, że PCPR za prawidłowe uznało rozliczenie wydatku poniesionego po terminie zakończenia realizacji zadania, co stanowiło naruszenie § 5 ust. 2 umowy o dofinansowanie. Ponadto naruszono zapis § 4 ust. 2 pkt 1 umowy stanowiący, że warunkiem przekazania środków z dofinansowania jest przedłożenie przez wnioskodawcę dokumentów wystawionych wyłącznie na niego;

(dowód: akta kontroli, str. 408, 430, 497-503, 521-525)

– PCPR rozliczyło dofinansowanie, pomimo że zakres zadań nie został w pełni zrealizowany, w przypadku sześciu umów o dofinansowanie, tj. liczba uczestników zadania była mniejsza niż pierwotnie zaplanowano²¹ oraz w przypadku dwóch umów

¹⁹ Dotyczy umów: nr 1.2013 r. plan: koszty transportu (5.000 zł) i koszty noclegów i wyżywienia (2.000 zł), wykonanie: koszty transportu (4.000 zł) i koszty noclegów i wyżywienia (3.000 zł); nr 5.2013 r. plan: koszty przejazdu (5.800 zł), koszty biletów (700 zł), koszty ubezpieczenia (600 zł), wykonanie: koszty biletów (938 zł), koszty przejazdu (4.602,91 zł), koszty ubezpieczenia (368 zł) i wieczorek taneczny (1.191,09 zł); nr 25.2014 r. plan: koszty przejazdu (2.700 zł), koszty noclegów i wyżywienia (3.250 zł), ubezpieczenie i opłata klimatyczna (400 zł), koszt biletów wstępu (650 zł), wykonanie koszty przejazdu (2.700 zł) i koszty noclegów w wysokości (4.300,13 zł); nr 24.2014 r. plan: koszty ubezpieczenia (600 zł), koszty noclegów i wyżywienia (5.900 zł) i koszty biletów wstępu (500 zł), wykonanie: koszty noclegów i wyżywienia (5.900 zł) i koszty biletów wstępu w wysokości 1.100 zł; nr 18.2015 r. plan: koszty przejazdu (2.400 zł), koszty noclegów i wyżywienia (4.000 zł) i ubezpieczenie uczestników (600 zł), wykonanie: koszty przejazdu (2.400 zł), koszty wyżywienia (4.000 zł), usługa gastronomiczna (41,4 zł), bilety wstępu do parku miniatur (264,4 zł) i ubezpieczenie (294 zł); nr 19.2015 r. plan: koszty przejazdu uczestników (2.350 zł), koszt noclegów i wyżywienia (4.300 zł) i ubezpieczenie (350 zł), wykonanie: koszty przejazdu uczestników (2.350 zł), koszt noclegów i wyżywienia (4.618,01 zł) i ubezpieczenie (31,99 zł); nr 15.2015 r. plan: przejazd autokarem (6.000 zł), wykonanie: przejazd autokarem (5.940 zł) i koszty biletów wstępu (60 zł).

²⁰ Dotyczy umów: nr 5.2013 koszty wieczorku tanecznego – 1.191,09 zł, nr 18.2015 koszty usługi gastronomicznej – 41,4 zł i biletów wstępu do parku miniatur – 264,4 zł, nr 15.2015 r. koszty biletów wstępu – 60 zł.

²¹ Dotyczy umów: nr 1.2013 uczestniczyło 47 osób niepełnosprawnych zamiast 50 z powiatu wrzesińskiego, nr 4.2013 uczestniczyło – 34 zamiast 36, nr 2.2013 uczestniczyło – 26 zamiast 30, nr 23.2014 uczestniczyło – 69 zamiast 80, nr 31.2014 uczestniczyło – 24 zamiast 30, nr 19.2015 uczestniczyło – 30 zamiast 34,

termin realizacji zadania był krótszy o jeden dzień niż zaplanowano²². W żadnej z tych spraw PCPR nie żądało od wnioskodawców wyjaśnienia tych rozbieżności.

(dowód: akta kontroli, str. 445-450, 475-481, 507-510, 531-534)

Grażyna Żurawska odpowiedzialna za rozliczanie umów o dofinansowanie, powyższe sprawy wyjaśniła przeoczeniem, które nie zostało wychwycone przez Kierownika Nadzoru oraz Dyrektora lub niepamięcią. Sprawę wniosków o uruchomienie wypłaty dofinansowania na konta bankowe wystawców faktur wyjaśniła ich akceptacją przez kierownictwo PCPR i przekonaniem, że są poprawnie sporządzane, jeżeli nie były do niej zwracane.

Małgorzata Nawrocka, zajmująca stanowisko kierownika Wydziału Merytorycznego, Organizacji i Nadzoru w PCPR do 29 lutego 2016 r. wyjaśniła, że sprawy wniosków i umów o dofinansowanie oraz rozliczeń tych umów należały do zakresu obowiązków Grażyny Żurawskiej i nie posiada wiedzy o wyżej opisanych nieprawidłowościach oraz, że Dyrektor PCPR nigdy nie wymagał od niej sprawdzenia tych dokumentów.

Zdaniem NIK, nierzetelne i niezgodne z zapisami umów o dofinansowanie rozliczanie dofinansowania zadań przez PCPR ze środków PFRON, wynikało z braku odpowiednich mechanizmów kontrolnych oraz niedostatecznego nadzoru kierownictwa nad rozliczaniem dofinansowywanych zadań.

(dowód: akta kontroli, str. 234, 564-565, 571-574)

Uwagi dotyczące
kontrolowanej
działalności

PCPR bez zachowania należytej staranności sporządzało umowy o dofinansowanie oraz dokumentację, dotyczącą uaktualnienia wysokości przyznanego dofinansowania, tj.:

- w czterech umowach na dofinansowanie (nr 1.2013, 2.2013, 4.2013, 5.2013) pierwsze zdanie w § 7 ust. 2 brzmi: „Wnioskodawcy przysługuje prawo złożenia na piśmie zastrzeżeń lub wyjaśnień do protokołu kontroli, o którym mowa w ust. 1 pkt 3.”, podczas gdy żadna z tych umów nie zawierała przywołanego § 7 ust. 1 pkt 3;

- w ośmiu umowach na dofinansowanie (nr 23.2014, 24.2014, 25.2014, 31.2014, 3.2015, 15.2015, 18.2015, 19.2015) pierwsze zdanie § 7 ust. 3 brzmi: „Wnioskodawcy przysługuje prawo złożenia na piśmie zastrzeżeń lub wyjaśnień do protokołu kontroli, o którym mowa w ust. 1 pkt 3.”, natomiast w zapisach § 7 ust. 1 pkt 3 nie mówi się o protokole kontroli, tylko o umożliwieniu przeprowadzenia kontroli, tj.: „Wnioskodawca zobowiązuje się do umożliwienia w każdym czasie przedstawicielowi Urzędu przeprowadzenia kontroli w zakresie realizacji zadania przez Wnioskodawcę.”;

- w aneksie z 20 listopada 2015 r. do umowy nr 19.2015 zawartej 19 czerwca 2015 r. z Wrzesińskim Stowarzyszeniem Niesłyszących, jako stroną umowy wskazano Wrzesiński Związek Niesłyszących i Niedosłyszących „Jedność”, pomimo, że wnioskodawca zmienił swoją nazwę, o czym poinformował PCPR w dniu 28 maja 2015 r.;

- do akt spraw dwóch umów o dofinansowanie (nr 1.2013 i 5.2013) nie zostały załączone kosztorysy zadania uaktualnione do wysokości przyznanego dofinansowania, które wnioskodawca był zobowiązany złożyć w związku z przyznaną mniejszą kwotą dofinansowania w stosunku do kwoty wnioskowanej.

(dowód: akta kontroli, str. 258, 365-444, 557)

Grażyna Żurawska odpowiedzialna za sporządzenie projektów umów o dofinansowanie wyjaśniła, że opracowane projekty przedstawiała radcy prawnemu i kierownictwu i nikt nie wskazywał takich nieprawidłowości.

²² Dotyczy umów: nr 1.2013, nr 15.2015.

(dowód: akta kontroli, str. 234, 565)

Zdaniem NIK, brak należytej staranności wynikał z niewystarczających mechanizmów kontrolnych nad sporządzaniem umów o dofinansowanie oraz dokumentacji potwierdzającej uaktualnienie wysokości przyznanego dofinansowania.

**Ocena
częstkowa**

W latach 2013-2015 powiat wspierał rozwój sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych poprzez dofinansowanie 85 zadań rehabilitacji społecznej z zakresu sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych w łącznej kwocie 226.966,81 zł. Zmniejszenie w 2014 i 2015 r., w stosunku do lat poprzednich dofinansowania tych zadań odpowiednio o 1,0% i 24,6% wynikało ze zmniejszenia środków na zadania z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki przyznanych na ich realizację przez Radę Powiatu we Wrześni.

W ocenie NIK, PCPR przyznawało dofinansowanie ze środków z PFRON na realizację zadań z zakresu sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych niezgodnie z przepisami rozporządzenia MPiPS z 25.06.2002 r. oraz rozliczało przyznane środki niezgodnie z postanowieniami umów o dofinansowanie tych zadań. Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie przyznawania dofinansowania oraz rozliczania dofinansowanych zadań, polegały m.in. na:

- przyjmowaniu niekompletnych wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON i ich rozpatrywaniu, pomimo nieusunięcia w nich uchybień,
- dokonywaniu zmian w umowie o dofinansowanie zadań, po upływie czterech miesięcy od jej rozliczenia,
- rozliczaniu dofinansowania z naruszeniem warunków określonych w umowach o dofinansowanie.

2. Efekty realizacji zadań rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez sport i rekreację.

Opis stanu
faktycznego

1. PCPR dysponowało danymi o liczbie osób niepełnosprawnych w powiecie wrzesińskim za 2015 r. i 2016 r., która wynosiła odpowiednio: 9.658 i 9.684²³. Starosta Wrzesiński poinformował, że nie jest prowadzona ewidencja osób niepełnosprawnych w powiecie.

(dowód: akta kontroli, str. 28, 582)

2. P.o. Dyrektora PCPR poinformowała, że stowarzyszenia i organizacje składające wnioski o dofinansowanie we własnym zakresie identyfikują swoje potrzeby i dokonują diagnozy potrzeb. Wyjaśniła również, że PCPR nie dokonywało analizy i pomiaru skuteczności zadań realizowanych w zakresie sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli, str. 92)

Powiat Wrzesiński, jak poinformował Starosta, identyfikuje potrzeby merytoryczne i finansowe osób niepełnosprawnych w zakresie sportu i rekreacji przede wszystkim poprzez przeprowadzanie konsultacji rocznych programów współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz poprzez wspieranie działalności Forum Organizacji Pozarządowych przy PCPR we Wrześni. Każdy z tych programów na lata 2013-2016 poddawany był konsultacjom społecznym i zaliczał do priorytetowych zadań publicznych realizowanych przy współudziale organizacji pozarządowych, przedsięwzięcia związane z działalnością na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli, str. 577, 583-711)

²³ Według danych GUS przyjmowanych przy ustalaniu wysokości środków PFRON według algorytmu dla powiatu wrzesińskiego.

Według informacji Starosty Wrzesińskiego, analizy i pomiar skuteczności zadań realizowanych w zakresie sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych dokonuje się przede wszystkim poprzez weryfikację i zatwierdzanie sprawozdań końcowych z realizacji zadań publicznych. Ponadto, corocznie przygotowywane jest sprawozdanie za rok poprzedni ze współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Z załączonych przez Starostę sprawozdań wynika, że w ramach działań na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych na organizację różnych form rehabilitacji ruchowej oraz imprez rekreacyjnych w latach 2013-2015 zostały przyznane środki finansowe w wysokości odpowiednio: 14.920 zł sześciu organizacjom, 11.600 zł – sześciu organizacjom, 9.000 zł – pięciu organizacjom.

(dowód: akta kontroli, str. 581, 712-754)

3. Poza wyjazdami rekreacyjno-turystycznymi i kulturalnymi osób niepełnosprawnych następujące zadania z zakresu sportu osób niepełnosprawnych zostały dofinansowane ze środków PFRON: spartakiady osób niepełnosprawnych (w 2013 r. – 3,8 tys. zł, w 2014 r. – 3,7 tys. zł), halowe turnieje piłki nożnej (w 2013 r. – 1,3 tys. zł, w 2014 r. – 1,3 tys. zł, w 2015 r. – 1,3 tys. zł), pikniki rekreacyjno-sportowe (w 2013 r. – 1,2 tys. zł, w 2014 r. – 1,1 tys. zł, w 2015 r. – 2,3 tys. zł), rajdy pieszo-rowerowe i zawody strzeleckie (w 2013 r. – 1,0 tys. zł, w 2014 r. – 0,9 tys. zł), majówka na sportowo (w 2014 r. – 2,8 tys. zł), imprezy sportowo-rekreacyjne (w 2014 r. – 5,2 tys. zł).

(dowód: akta kontroli, str. 17-27)

4. W latach 2013-2016 liczba dofinansowanych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez sport i rekreację wynosiła odpowiednio: 30, 32, 23, 34. Liczba osób niepełnosprawnych objętych dofinansowaniem w zakresie sportu i rekreacji w latach 2013-2015²⁴ wynosiła 4.771, w tym w 2013 r. 1.731, w 2014 r. - 1.810, w 2015 r., a liczba dzieci i młodzieży 1.230, w tym w 2013 r. - 207, w 2014 r. - 245, w 2015 r. – 151.

Spadek w 2015 r. liczby osób niepełnosprawnych, w tym dzieci i młodzieży objętych dofinansowaniem ze środków PFRON, Starosta Wrzesiński wyjaśnił tym, że może to wynikać z mniejszych środków przekazanych z PFRON powiatowi wrzesińskiemu.

(dowód: akta kontroli, str. 16, 964)

5. Na podstawie sprawozdań merytorycznych z realizacji objętych kontrolą zadań z zakresu sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych stwierdzono, że cele zostały zrealizowane w całości. Efektami realizowanych zadań były m.in.: satysfakcja, wspaniałe wspomnienia, integracja grupy, poprawa stanu fizycznego osób niepełnosprawnych, kondycji, samopoczucia, odporności organizmu, dowartościowanie, włączenie do czynnego udziału w życiu społecznym oraz możliwość zwiedzenia miejscowości, do której wyjazd był planowany, jak i okolicznych miejscowości.

(dowód: akta kontroli, str. 273, 279, 287, 302, 310, 318, 326, 333, 341, 351, 358, 445-448, 475-481, 504-510)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

²⁴ W I kwartale 2016 r. żadne zadanie z zakresu sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych nie zostało dofinansowane.

**Ocena
częstkowa**

NIK ocenia pozytywnie osiągnięcie w całości zaplanowanych efektów realizacji zadań rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez sport i rekreację, dofinansowanych ze środków PFRON.

W latach 2013-2015 w sporcie i rekreacji uczestniczyło ogółem 4.771 osób niepełnosprawnych. Za pozytywne NIK uznaje zwiększenie w 2014 r. w stosunku do roku poprzedniego liczby realizowanych zadań z zakresu sportu i rekreacji oraz liczby osób niepełnosprawnych objętych dofinansowaniem, w tym dzieci i młodzieży. Negatywną tendencją jest spadek w 2015 r. w stosunku do roku 2014, liczby dofinansowanych zadań o 11 (o 28,1%), liczby osób niepełnosprawnych objętych dofinansowaniem o 580 (o 32,0%), w tym dzieci i młodzieży o 94 (o 38,4%), co przede wszystkim wynikało ze zmniejszenia środków na zadania z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki przez Radę Powiatu we Wrześni.

IV. Wnioski.

Wnioski
pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁵, wnosi o:

- 1) rozpatrywanie kompletnych wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON, zawierających wszystkie dane i dokumenty wymagane przepisami rozporządzenia MPiPS z 25.06.2002 r.,
- 2) zapewnienie skutecznego nadzoru obejmującego zawieranie i realizację umów o dofinansowanie,
- 3) rzetelne rozliczanie przyznanego dofinansowania ze środków PFRON, zgodnie z warunkami ustalonymi w umowach o dofinansowanie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag
i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

²⁵ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096 oraz z 2016 r., poz. 677.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia 27 lipca 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler

Dyrektor

Joanna Józwiak
Główny specjalista kontroli państwowej

Z up. Grzegorz Malesiński
Wicedyrektor